

Jeugd en veiligheid in de stad Utrecht Voortgangsrapportage 1997

Amsterdam, 22 april 1998

Marije van Barlingen
Kees Loef

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	De projecten	3
2.1	Verbeteren schoolklimaat en schoolprestaties	4
2.2	Bevordering kansen op werk	6
2.3	Vroegtijdig, snel en consequent reageren	7
2.4	Grotere variatie in straffen	10
2.5	Klantgerichte hulpverlening	10
2.6	Monitoring en evaluatie	11
2.7	Bereik van de projecten	11
2.8	Algemene resultaten	12
3	Algemene ontwikkelingen	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Samenwerking	13
3.3	Samenhang	13
3.4	Regierol van de gemeente	15
3.5	Overall-oordeel Jeugd en Veiligheid 1997	16
	Bijlage	
	Overzicht projecten 1997	

1 Inleiding

Eind 1995 sloot de gemeente Utrecht met het rijk het Convenant Grote Steden Beleid. Een belangrijk onderdeel van dat convenant is het beleid op het gebied van Jeugd en Veiligheid. In 1996 is hiervan voor het eerst een beknopte stand van zaken opgemaakt. In vervolg hierop is nu - twee jaar na de start van het programma - in opdracht van de gemeente Utrecht een tweede voortgangsrapportage Jeugd en Veiligheid opgesteld.

In deze rapportage wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe het beleid en het actieprogramma Jeugd en Veiligheid zich in 1997 verder hebben ontwikkeld. Allereerst wordt in kaart gebracht welke concrete plannen en projecten zijn gestart en in welke fase van uitvoering deze zich bevinden. Daarnaast wordt ingegaan op een aantal meer algemene ontwikkelingen dat zich in 1997 op het terrein van Jeugd en Veiligheid heeft voorgedaan.

In oktober 1997 zijn met 4 deelnemers van de (oorspronkelijke) werkgroep Jeugd en Veiligheid in het kader van een brede evaluatie van de vier grote steden - in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Justitie - gesprekken gevoerd. Gezien het feit dat de resultaten daarvan zo recent zijn verkregen, is besloten om deze rapportage op die gegevens te baseren. Met de twee overige leden van de werkgroep zijn telefonisch aanvullende gesprekken gevoerd. In de interviews is met name ingegaan op het algemene beeld ten aanzien van de voortgang van het beleid Jeugd en Veiligheid.

Daarnaast hebben de verschillende projecteigenaren een 'projectformat' ingevuld waarin op een aantal onderdelen de voortgang en de resultaten van betreffende de projecten zijn aangegeven. Tevens is het totale programma van 1997 bekeken op samenhang en eventuele 'witte plekken'.

Op basis van de ingevulde formats, de programma-analyse en de (zowel in juni 1996 als in oktober 1997) afgenomen interviews is tenslotte de rapportage tot stand gekomen.

De voortgangsrapportage bestaat uit twee gedeelten. Eerst wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken van de afzonderlijke projecten en wordt kort ingegaan op de behaalde resultaten. Daarna volgt een beschrijving van de ontwikkelingen met betrekking tot het proces en programma Jeugd en Veiligheid Utrecht in 1997.

2 De projecten

In het actieprogramma 1997 worden 16 acties voorgesteld, die zijn verdeeld over 6 clusters. Concreet zijn daaruit 25 projecten voortgekomen die in 1997 zijn gestart of voortgezet, waarvan onderstaand een overzicht. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de voortgang per project, het bereik van het totaal aan projecten en de tot nog toe behaalde resultaten aan de orde.

Cluster A: **Verbeteren schoolklimaat en schoolprestaties**

- 1 School en veiligheid
Jeugd en School
- 2 Samen thuis op school
Buitenschoolse opvang plus
de Pijl
de Gevel

Cluster B: **Bevordering kansen op werk**

- 1 Demontageproject
- 2 Uitbreiding taakstraffen

Cluster C: **Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten**

- 1 Uitbreiding Halt
- 2 Snel en consequent reageren op strafbare feiten:
Beschrijving diensten en producten RvK
Haalbaarheidsonderzoek en deskundigheidsbevordering
Verbeterde informatiehuishouding politie
- 3 Jongeren op straat Noord
Jongeren op straat Noordoost (Eagle II)
Jongeren op straat Keerpunt
- 4 Marco Polo Team
- 5 Vroegtijdige signalering van jongeren die delinquent gedrag vertonen: inrichten nieuw meldsysteem
Snelle uitvoering werk- en leerstraffen in officiersmodel
- 6 Stelselmatige daderaanpak van de Reclassering Nederland

Cluster D: **Grote variatie in straffen**

- 1 Project Forten/de Baanbreker
- 2 Winkeldiefstal-preventieproject 'De Winkel'

Cluster E: **Klantgerichte hulpverlening**

- 1 Pretty Woman
- 2 Project 13

Cluster F: **Monitoring en evaluatie**

- 1 Monitor
- 2 Jong Utrechts Peil

2.1 Verbeteren schoolklimaat en schoolprestaties

Binnen cluster A - het verbeteren van schoolklimaat en schoolprestaties - is een tweedeling naar aard van de projecten te maken. De projecten 'School en veiligheid' en 'Jeugd en school' (A1) hebben betrekking op het verhogen van de veiligheid op en om scholen in Utrecht. De overige vier projecten (A2) binnen dit cluster zijn gericht op het voorkomen dat (Marokkaanse) jongeren - die problemen hebben thuis, op school en/of in de vrije tijd - afglijden, door het bieden van specifieke buitenschoolse opvang.

In 1995 is besloten om, binnen het project Integrale Veiligheid, vijf voorbeeldprojecten te ontwikkelen waarbij een systematische en modelmatige aanpak voorop staat. Een van die voorbeeldprojecten is 'Jeugd en School'. Doelstelling van dit project is het reduceren van de feitelijke onveiligheid en de onveiligheidsgevoelens op de voorbeeldschool (het Deltacollege) en in de omgeving van die school. Tevens werd als doel gesteld om informatie te verkrijgen over hoe de veiligheid in een school op een effectieve wijze bevorderd kan worden. Het project is in 1996 daadwerkelijk gestart met een nulmeting. Daarna zijn verschillende maatregelen genomen, variërend van fysieke aanpassingen aan de school tot trainingen voor het personeel en het instellen van een leerlingraad. Het project zal in 1998 worden afgesloten met een eindmeting.

Het project 'School en veiligheid' is een uitbreiding van het project Jeugd en School naar andere scholen binnen Utrecht. Doel van het project is het verbeteren van het schoolklimaat en het invoeren van preventieve maatregelen op alle scholen in Utrecht. Beoogd wordt dat in het jaar 2001 op elke school een veiligheidsplan operationeel is. Op dit moment doen er 16 scholen voor het voortgezet onderwijs aan mee en 4 basisscholen. In totaal zijn er ongeveer 100 scholen in Utrecht. Gezien het feit dat de evaluatie van de deelnemende scholen in het voortgezet onderwijs nog loopt, zijn er vooralsnog geen resultaten bekend. De voortgang loopt iets trager dan gepland, met name door de hoeveelheid andere vernieuwingen die op dit moment plaatsvinden binnen het onderwijs.

De projecten Buitenschoolse opvang plus lopen op dit moment in vier wijken. Het project 'Samen thuis op school IV' loopt sinds september 1997 in Utrecht Zuid Oost en biedt buitenschoolse opvang aan Marokkaanse jongens tussen 8 en 14 jaar, afkomstig uit de wijk Hoograven. Doel van het project is een gedragsverandering bij de jongens te bewerkstelligen, zodat zij niet in de criminaliteit terechtkomen en het beschrijven van een effectieve methodiek. De eerste groep van vijf jongens in dit project is in januari 1998 gestart en derhalve zijn er (nog) geen resultaten bekend. De late start is veroorzaakt door problemen met de huisvesting. Medio juli 1998 zal de eerste evaluatie plaatsvinden.

Het project *Buitenschoolse opvang plus Overvecht* is oorspronkelijk het WJP project Huiswerkklas+. Dit project is opgezet voor een specifieke groep van zes Marokkaanse jongeren in de leeftijd van 10 tot 15 jaar die woonachtig zijn in Overvecht. Doel van het project is ondersteuning en begeleiding bieden aan zowel de jongeren als hun ouders. Gestreefd wordt naar het realiseren van een gedragsverandering bij de jongeren en verbetering van de leerprestaties en het gedrag op school. De jongeren komen twee maal per week na school naar het project. Daar wordt eerst huiswerk gemaakt, waarna aan activiteiten gericht op vermaak en sociale vaardigheden kan worden deelgenomen. In augustus 1997 is gestart met de voorbereidingsfase van het project. Deze periode is besteed aan het vinden van een geschikte ruimte, inlezen, gesprekken met de andere BSO+ partners en een intensieve discussie over de te volgen werkwijze.

De daadwerkelijke start van het project vond plaats in oktober 1997. Op dit moment bestaat de groep uit de beoogde zes Marokkaanse jongens uit Overvecht. Het merendeel van die deelnemers bezoekt het project tot nog toe heel trouw. Aan de groep is te merken dat ze het naar hun zin hebben en er is een goede band opgebouwd met de begeleiders. Zichtbare resultaten zijn op dit moment dat het concentratievermogen van de jongens groeit en hiermee de rust waarmee het huiswerk wordt gemaakt. Tevens zit er een stijgende lijn in de sociale vaardigheden van de jongens en in het aanspreken op elkaars gedrag en de samenwerking. Het project loopt in 1998 door.

Project 'de Pijl' (één van de BSO+ projecten) richt zich op zowel jongens als meisjes van 8 tot 14 jaar, woonachtig in Utrecht Noord. Het gaat in dit project om een preventieve aanpak die als doel heeft om - door structuur te bieden en het gedrag van de jongeren te beïnvloeden - te voorkomen dat deze jongeren later in de hulpverlening terechtkomen. Het project is in 1995 gestart binnen WJP en zal in 1998 worden voortgezet binnen het cluster Samen thuis op school van Jeugd en Veiligheid. In de eindevaluatie in het kader van WJP wordt geconcludeerd dat de noodzakelijke samenwerking tussen jeugdhulpverlening en jeugdwelzijn tot stand is gekomen en steeds beter verloopt. De kinderen laten op individueel niveau resultaten zien, maar deze zijn moeilijk meetbaar te maken. Ongeveer tien kinderen hebben hun periode in het project met succes afgerond. Eindconclusie is dat de Pijl een belangrijk maatschappelijk effect heeft gehad door het bereik van een groep kinderen die door de jeugdhulpverlening niet of veel moeilijker bereikt wordt, terwijl deze groep wel in aanmerking komt voor (vroegtijdige) hulpverlening. Bovendien wordt door het aanbod van gestructureerde vrije tijdsbesteding en pedagogische begeleiding de kans op toekomstig maatschappelijk ongewenst gedrag verkleind.

Project 'de Gevel' is een van de drie projecten BSO+ die in 1995 gestart zijn. Het project richt zich echter - in tegenstelling tot de Pijl - op uitsluitend Marokkaanse jongens in de leeftijd van 8 tot 14 jaar, woonachtig in Utrecht West. Inmiddels zijn er 18 jongens bereikt via het project, waarvan er vier het project succesvol hebben afgerond en er nog negen in begeleiding zijn. De deelnemende jongeren zijn positief over het aanbod en bezoeken de opvang zeer trouw en consequent. Bovendien ontwikkelen de jongens zich, qua gedrag, in de gewenste richting. Er is nauwelijks sprake van voortijdige uitstroom.

Conclusie

In 1996 zijn de verschillende projecten ter bevordering van een veilig schoolklimaat goed van start gegaan. In 1997 zijn deze projecten doorgestart en is voor ongeveer een vijfde van de scholen in Utrecht een veiligheidsplan opgesteld. Gezien het feit dat het om maatregelen op lange termijn gaat, is echter nog niet te zeggen of deze ook daadwerkelijk leiden tot een veiliger school en een veiliger schoolklimaat.

Twee van de projecten Buitenschoolse opvang plus zijn - na een vrij lange voorbereiding - in 1997 van start gegaan en verlopen tot nog toe goed. Hoewel de resultaten op individueel niveau hoopgevend zijn, wordt de evaluatie van deze projecten pas medio 1998 verwacht.

De projecten 'de Pijl' en 'de Gevel' zijn reeds in 1995 vanuit WJP gestart en inmiddels afgerond. De resultaten hiervan zijn positief. Deze projecten worden in 1998 voortgezet binnen het Jeugd en Veiligheidscluster Samen Thuis op School.

Aandachtspunten voor 1998:

- *Inmiddels hebben 20 scholen een veiligheidsplan in het kader van school en veiligheid. Het is echter zaak dat door actieve werving bereikt wordt dat vóór het jaar 2000 alle scholen zo'n plan hebben.*
- *De BSO+ projecten dienen onderling afgestemd te worden op inhoud en doelgroep, zodat een gelijkvormige en synchrone aanpak per wijk kan worden gerealiseerd.*
- *Bovendien is - voor een daadwerkelijk effect op de jeugdcriminaliteit in het algemeen - een grotere instroom in de projecten BSO+ noodzakelijk.*

2.2 Bevordering kansen op werk

Om het rondhangen van Marokkaanse jongeren op bepaalde plekken in de Dichterswijk/Rivierenwijk en het afzakken van deze jongeren naar crimineel gedrag te bestrijden, is het project Jeugd & Bedrijf in 1996 opgezet (*Demontageproject B1*). Meest concrete resultaat daarvan is dat een bedrijf in de Dichterswijk 15 à 20 jongens op jaarbasis werk wil bieden als autodemontagemedewerker. Het project zou moeten fungeren als springplank naar betaald werk én als vangnet voor jongeren die niet full-time willen en/of kunnen werken, maar die wel graag met auto's willen werken. Vijf jongeren zouden in dit kader in 1997 een Melkert-baan krijgen, vijftien jongeren zouden kunnen werken met behoud van uitkering en ongeveer 200 gulden per maand zakgeld krijgen. De uitvoering van dit plan is echter in 1997 niet gestart. Wel zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd die een start in 1998 mogelijk moeten maken.

Doel van het project *uitbreiding van taakstraffen* (B2) is een arbeidstoeleidingstraject naar regulier werk vanuit de taakstraf op te zetten voor jeugdigen in een justitieel kader. Het project is in 1997 in handen geweest van de Raad voor de Kinderbescherming. Het arbeidstoeleidingstraject is opgezet en eind 1997 concreet van start gegaan. In 1998 zal de uitvoering van dit project in handen zijn van de Stichting Baan. Uiteindelijk is het doel om op jaarbasis ongeveer 25 (met name etnische) jongeren te leiden naar een arbeidsmarktsituatie met perspectief. Op dit moment is de instroom echter nog niet maximaal. Concrete resultaten zijn gezien de recente start van het project nog niet bekend, wel kan de start van het project geslaagd genoemd worden.

Conclusie

Geconstateerd kan worden dat ook in 1997 vooral veel tijd is besteed aan voorbereidende werkzaamheden ter uitvoering van de projecten die de kansen op werk van (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren zouden moeten vergroten. Het is in dit licht van blijvend belang dat wordt vastgesteld wie er verantwoordelijk is voor de voortgang van het thema werk.

Aandachtspunten voor 1998:

- *Het structureel agenderen van het thema 'werk' binnen de werkgroep Jeugd en Veiligheid.*
- *Zorgen voor voldoende instroommogelijkheden binnen de bestaande instrumenten.*
- *Nieuwe mogelijkheden (GSB, praktijkscholen/leerwerkplaatsen) optimaal benutten voor de toeleiding richting beroepsonderwijs.*

2.3 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

Binnen het thema vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten is een duidelijke verschuiving in de aard van de projecten ten opzichte van 1996 waar te nemen. In 1996 waren de lopende acties vrijwel uitsluitend gericht op het *mogelijk maken* van vroegtijdige signalering en een consequente reactie door politie, Openbaar ministerie en Raad voor de Kinderbescherming. In 1997 zijn er verschillende acties opgestart die meer rechtstreeks betrekking hebben op de jongeren zelf.

De *uitbreiding van bureau Halt* (C1) is in het actieplan 1997 enigszins onterecht geschaard onder de projecten. Het gaat hier namelijk om een aanvullende subsidie van 30 cent per inwoner die aangewend wordt om de capaciteit en het dienstenpakket van Bureau Halt uit te kunnen breiden. Inmiddels is met de aanvullende subsidie een vacature vervuld en is gedurende het hele jaar voorlichting gegeven op diverse scholen en in buurthuizen.

In het kader van snel en consequent reageren op strafbare feiten is een *beschrijving van producten en diensten van Raad voor de Kinderbescherming* (C2) gemaakt. Doel hiervan was inzicht krijgen in de mogelijkheden voor hulp- en steunbegeleiding en inzet bij zwaardere delicten. Dit project is in 1997 uitgevoerd en betaald uit de reguliere middelen van de Raad.

Het project *'haalbaarheidsonderzoek en deskundigheidsbevordering'* (C2) heeft betrekking op de afstemming van werkzaamheden op het gebied van jeugdbeleid tussen de partners Openbaar ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en de politie teneinde zaken sneller en beter te kunnen afhandelen. Tevens worden in het kader van dit project voorstellen geformuleerd om de deskundigheid van politiemedewerkers in de wijkzorg te bevorderen. Beoogd resultaat van dit project is een plan van aanpak met voorstellen die leiden tot implementatie. Dit plan wordt verwacht in het najaar van 1998.

Ook het project *'verbeterde informatiehuishouding bij de politie'* (C2) is in 1997 gestart met als doel het bevorderen van snel en consequent reageren op strafbare feiten. Op dit moment is de politie niet in staat om op adequate wijze signalen van een kind te registreren en zodoende het kind in zijn gedrag te kunnen volgen, te combineren en te analyseren. Vooruitlopend op het cliëntvolgsysteem wil men door het opzetten van een geautomatiseerd registratiesysteem sociale informatie over het kind en zijn/haar strafbare gedragingen kunnen vastleggen. Het project bevindt zich nu in de eerste fase en loopt naar tevredenheid. In 1999 wordt het project afgerond en in juli 1998 zal een tussenevaluatie plaatsvinden.

Meer rechtstreeks betrekking op de jongeren zelf hebben de projecten binnen het cluster Jongeren op Straat die in 1997 gestart zijn. Het gaat hier om drie projecten die als doel hebben de overlast van groepen jongeren op straat terug te dringen.

Het project *Jongeren op straat in Utrecht Noord* (C3) heeft als doel het verbeteren van de communicatie tussen jongeren, buurtbewoners en politie. Door een gebrek aan communicatie vindt op dit moment bij normafwijkend gedrag nauwelijks correctie plaats. Door het bezoeken van overlast veroorzakende groepen en het opstellen van een plan van aanpak per groep wordt getracht overlast door straatgroepen terug te dringen. De doelgroep zijn jongeren tussen 10 en 24 jaar, verdeeld over harde kern, middengroepers en meelopers. Op dit moment zijn alle groepen (20 tot 25 stuks) in beeld gebracht. Bij vier groepen is inmiddels een plan van aanpak gerealiseerd.

De looptijd is echter te kort om het project al geslaagd te noemen. De eerste resultaten zijn wel positief.

Het project *Eagle II* is in 1997 geschaard binnen het cluster Jongeren op Straat. De naam van het project werd toen veranderd in *Jongeren op straat Noordoost* (C3). Het project is in januari 1997 van start gegaan met een leefbaarheidsonderzoek in de doelgebieden. Op basis van dit onderzoek zijn een aantal activiteiten benoemd: snel reageren op signalen van buurtbewoners, actief contact zoeken met de jongeren, samenwerking en afstemming met andere partners, het aanbieden van individuele trajecten voor jongeren, signaleren van schooluitval, organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor jongeren en buurtbewoners, het informeren van ouders en het inzetten van jongeren bij het buurtbeheer. Inmiddels hebben de wijkagenten de groep jongeren (ongeveer 100 jongeren) in beeld gebracht. Tevens zijn activiteiten voor buurtbewoners (o.a. schoonmaakacties) en voor jongeren (o.a. kennen en gekend worden, ontwikkelen van een jongerenontmoetingsplek) gestart. Resultaat is dat de communicatie tussen jongeren en buurtbewoners verbetert en dat de probleembeheersing vanuit de buurt als geslaagd kan worden beschouwd.

Het project *Keerpunt* (C3) is ook een Jongeren op Straatproject en richt zich op secundaire preventie van criminaliteit en wijkgerichte jeugdhulpverlening voor first-offenders. Het project is in 1996 gestart en loopt tot 1999. De doelgroep zijn jongeren tussen 12 en 18 jaar die worden bereikt op uitnodiging van meestal de politie. 95% van de bereikte jongeren is van etnische afkomst. De resultaten met betrekking tot first-offenders zijn goed te noemen, hoewel een afname van de criminaliteit niet geconstateerd wordt. Medio 1998 zal een evaluatie uitkomen.

Het *Marco Polo team* (C4) is reeds in 1996 van start gegaan. Doel van het project is het bieden van een zinvolle vrije tijdsbesteding aan jongeren van 15 - 21 jaar die crimineel gedrag vertonen. Door hen in teamverband herkenbaar te laten optreden als toezichhouders in de wijk, vervullen zij een voorbeeldfunctie en vertonen zij geen crimineel gedrag meer. De jongeren worden bereikt op voorspraak van de wijkagent, onderwijs en jongerenwerk. Resultaat is dat ongeveer 90% van de (overwegend etnische) jongeren gedurende hun tijd bij het team geen criminele activiteiten meer pleegt. Op dit moment vindt een evaluatie van de methode plaats, op basis waarvan bekeken zal worden of het wenselijk is dit project uit te breiden naar andere wijken in Utrecht.

Het *inrichten van een nieuw meldsysteem* (C5) heeft als doel het bevorderen van de meldingen van processen verbaal door de politie aan de Raad voor de Kinderbescherming teneinde de strafrechtelijke signaleringstaak en de voorlichtingstaak van de Raad beter tot zijn recht te laten komen. Dit project is in 1996 gestart en eind 1997 afgerond. Inmiddels is er een meldsysteem met een meldingspercentage van ongeveer 90%. Bij de start van dit project in 1996 was dit ongeveer 17%.

Doel van het project *snelle uitvoering van werk- en leerstraffen in het officiersmodel* (C5) is het verkorten van de doorlooptijd van taakstraffen die via het officiersmodel kunnen worden afgedaan. Dit houdt in dat de officier van justitie de straf oplegt, in plaats van een rechter. Door de officier enkele malen per week zitting te laten houden bij de Raad voor de Kinderbescherming wordt zowel het opleggen als het uitvoeren van de straf versneld. Het project wordt in 1998 onderdeel van de reguliere taken van OM en Raad. Tot nog toe is bij alle jongeren een positief resultaat geboekt en is de doorlooptijd met 85 dagen verminderd.

Het project *stelselmatige daderaanpak* (C6) heeft als doel het terugdringen en zo mogelijk voorkomen van criminaliteit gepleegd door stelselmatige daders.

Doelgroep zijn jongeren tussen 18 en 25 jaar - met een uitloop naar 30 jaar - die meerdere delicten hebben gepleegd in een niet aaneengesloten periode. De aanpak bestaat uit bemiddeling en begeleiding, gericht op motivering, scholing, arbeidsmarkttoeleiding, het aanleren van sociale vaardigheden, het bieden van gerichte vrije tijdsbesteding en het verkrijgen van woonruimte. De regie van een en ander ligt bij de reclassering. De methode is een alternatief voor voorlopige hechtenis en is een combinatie van dwang en hulpverlening. Inmiddels zijn op onderdelen resultaten bereikt. De samenwerking en communicatie met politie en OM functioneert naar wens en het project heeft het afgelopen jaar gewonnen aan naambekendheid en goodwill. In 1997 is een assesment afgenomen bij 32 daders, waaruit bleek dat bij 4 daders geen SDA voorstel mogelijk was, bij 12 daders het juridische onderzoek nog loopt, bij 14 daders het SDA traject is opgelegd door de rechtbank en bij 2 daders een vrijwillig SDA traject van start is gegaan. Van de 14 opgelegde trajecten lopen er nog 10, van de 2 vrijwillige aanmeldingen is er één afgebroken. Afgeronde trajecten zijn er nog niet; de doorlooptijd daarvan wordt geschat op 12 maanden. Het project loopt nog twee jaar door en zal daarna worden voortgezet als standaardaanbod vanuit de reclassering.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat er al in 1996 met name door het OM en de RKB is gewerkt aan het vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten. De uitbreiding van werk- en leerstraffen in het officiersmodel is opzienbarend. De doorlooptijd is met 85 dagen bekort. Ook het melden van processen verbaal door de politie aan de Raad voor de Kinderbescherming is aanzienlijk verbeterd: van 17% in 1996 naar ongeveer 70 % in 1997.

Tevens zijn de projecten 'haalbaarheidsonderzoek en deskundigheidsbevordering' en het verbeteren van de informatiehuishouding bij de politie in 1997 daadwerkelijk van start gegaan en worden de resultaten daarvan medio 1998 verwacht.

Twee van de drie projecten 'Jongeren op straat' zijn in 1997 van start gegaan en inmiddels zijn in elk van de wijken de groepen jongeren in kaart gebracht, wat een goede basis geeft voor de voortgang van de projecten. Tevens zijn enkele activiteiten opgestart. De looptijd van de projecten is echter nog te kort om al van concrete resultaten te kunnen spreken. Het derde Jongeren op Straatproject Keerpunt is in 1996 gestart en loopt goed. De evaluatie wordt in 1998 verwacht.

Ook het Marco Polo team is reeds in 1996 van start gegaan. Inmiddels zijn 45 jongeren ingestroomd waarvan slechts 2 jongeren in hun tijd bij het team zich schuldig hebben gemaakt aan criminele activiteiten.

Het project Stelselmatige daderaanpak is in 1997 van start gegaan en heeft op dit moment 11 daders in traject. Er zijn echter nog geen trajecten afgerond, waardoor concrete resultaten nog niet bekend zijn.

Aandachtspunten voor 1998:

- In navolging van de toestroom aan jongeren die een taakstraf krijgen opgelegd in het OvJ model, extra aandacht voor het uitbreiden van het aantal projectplaatsen.*
- Ook bij de (wijk)projecten Jongeren op straat en Keerpunt is het essentieel dat projectinhoud en doelgroep worden afgestemd zodat gelijkvormige en synchrone projecten ontstaan.*

- *Met betrekking tot bovenstaande is een coördinerende rol voor de gemeente weggelegd.*

2.4 Grotere variatie in straffen

Project Forten/ de Baanbreker (D1) is een overeenkomst tussen gemeente en reclassering over tewerkstelling van taakgestraften op forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De overeenkomst regelt dat de reclassering zorgt voor toeleiding van taakgestraften en dat de gemeente zorgt voor opdrachten. In 1997 zijn er 34 cliënten in het project ingestroomd, waarvan er 8 zijn toegeleid naar arbeid of opleiding. 13 cliënten zijn nog in begeleiding. In 1998 en volgende jaren wordt het project vervangen door een nieuw project, RATO, dat zich behalve op Utrecht ook op andere gemeenten in het arrondissement zal richten. De financiering zal vanaf dat moment geschieden zonder subsidie vanuit Jeugd en Veiligheid.

Het winkeldiefstalproject '*de Winkel*' (D2) is in 1997 van start gegaan onder de naam '*Kies maar*'. Het project betreft een lessenserie en theatervoorstelling voor leerlingen uit de eerste en tweede klas van het VBO/Mavo. Doelgroep is de potentiële Halt cliënt. Beoogd wordt dat op drie niveaus een verandering kan worden waargenomen: in kennisniveau, in attitude en in gedrag. Een meetmethode hiervoor dient nog ontwikkeld te worden. Het verloop van het project is prima, de scholen verlenen alle medewerking. De evaluatie van het project vindt in de zomer van 1998 plaats.

Conclusie

Het preventieproject Kies maar is in 1997 goed van start gegaan en het bereik van het project is groot te noemen. Concrete resultaten zijn echter moeilijk meetbaar. Er dient derhalve een nieuwe meetmethode ontwikkeld te worden.

Project de Baanbreker heeft in 1997 geresulteerd in de toeleiding van 8 jongeren naar werk of opleiding, terwijl 13 jongeren nog in het traject zitten. Vanaf 1998 is de Baanbreker geen Jeugd en Veiligheidsproject meer.

2.5 Klantgerichte hulpverlening

Binnen het cluster klantgerichte hulpverlening zijn in 1997 twee projecten opgestart. *Pretty Woman (E1)* is een stadsbreed hulpverleningsproject met een preventief karakter. Het project richt zich op meisjes die in de prostitutie dreigen te raken door risicovolle contacten. De tweede groep waar het project zich op richt zijn reeds praktizerende meisjes waarvan de leeftijd rond de meerderjarigheidsgrens ligt. De daadwerkelijke start van de hulpverlening was in april 1997. In het eerste projectjaar heeft men zich met name gericht op het bekendheid verkrijgen onder verwijzers en het opbouwen van een caseload van 25 meisjes. Daarvan is ongeveer twee derde risicogroep en ongeveer eénderde praktizerende meisjes. Op dit moment zijn er 27 meisjes in begeleiding (waarvan de helft van Marokkaanse afkomst) en is er een beginnende wachtlijst. Het project loopt nog te kort om een totaal beeld te kunnen vormen, maar met het merendeel van de meisjes komt een hulpverleningstraject tot stand en kan geconstateerd worden dat de meisjes - met uitzondering van één meisje - niet afglijden naar de prostitutie.

Project 13 (E2) is een deelproject van Jeugdbescherming en prostitutie en is een samenwerkingsverband dat zich richt op het uit de prostitutie halen van minderjarige meisjes en het voorkomen dat meer meisjes naar de prostitutie worden gelokt. Het project richt zich ook op het oppakken van de (vaak jeugdige) souteneurs. De meisjes worden door de politie uit de prostitutie

gehaald, waarna de Raad voor de Kinderbescherming een voorlopige Onderzoektoezichtstelling aanbeveelt. In 1997 is aan 20 meisjes hulp verleend, waarbij door de projecteigenaren vermoed wordt dat het om ongeveer 140 meisjes gaat. De trajecten zijn echter nog niet afgesloten, waardoor er weinig valt te zeggen over de resultaten. Medio 1998 vindt een tussenevaluatie plaats.

Conclusie

De klantgerichte hulpverlening heeft zich in 1997 met name op meisjes in de prostitutie geconcentreerd. Zowel Pretty Woman als Project 13 zijn na een uitgebreide voorbereiding in 1997 van start gegaan. Gezien het feit dat de hulpverlening bij nog geen enkele cliënt is afgerond, zijn er op individueel niveau geen concrete resultaten te melden. Wel is de naambekendheid en instroom van beide projecten hoog te noemen.

2.6 Monitoring en evaluatie

Reeds in het actieprogramma 1996 is aangegeven dat voor de evaluatie van het programma Jeugd en Veiligheid een instrument nodig is waarmee de aard en de omvang van de jeugdcriminaliteit beter in kaart kunnen worden gebracht. De *monitor Jeugd en Veiligheid* (F1) beoogt dan ook de ontwikkelingen te volgen op de terreinen onderwijs, werkgelegenheid, gezondheidszorg, veiligheid en criminaliteit. De verkennende fase voor deze monitor is in 1996 afgerond. In 1997 heeft voor het eerst de uitvoering van de monitor plaatsgevonden en is daarmee tegelijkertijd de nulmeting voor het programma Jeugd en Veiligheid gerealiseerd. De monitor bestrijkt drie terreinen: jeugdbevolking, jeugdcriminaliteit en risicofactoren die tot uitval kunnen leiden. De informatie is geput uit bestaande bronnen en registraties. Hiermee kan de monitor als basis voor het vaststellen van acties in 1998 en volgende jaren dienen.

Het *Jong Utrechts Peil* (F2) is een jeugdpeiling die in aanvulling op de monitor wordt gehouden. De peiling heeft begin 1997 plaatsgevonden en is inmiddels gerapporteerd. Jongeren van 7 tot 24 jaar zijn ondervraagd over onderwerpen als: school en werk, vrije tijd en sport, wonen, relaties, genotmiddelen en gokken, veiligheid, verkeer en vervoer, toekomst van de jeugd en hun stad en informatie en participatie.

Conclusie

In 1997 is de informatiepositie met betrekking tot jeugd en jeugdcriminaliteit in Utrecht enorm verbeterd. Door uitvoering van de monitor jeugdproblematiek en het Jong Utrechts Peil is de nulmeting voor het Jeugd en Veiligheidsbeleid gerealiseerd. Het nieuwe zicht op de problematiek is bovendien een goede basis voor de ontwikkeling van het beleid in de toekomst.

Aandachtspunten voor 1998:

- *Daadwerkelijk gebruik van de verkregen informatie voor het vaststellen van nieuw beleid.*
- *Gebruik van de nulmeting als basis voor verdere evaluatie van het beleid.*
- *Vaststellen van een structuur voor de evaluatie van afzonderlijke projecten.*

2.7 Bereik van de projecten

Wanneer het totaal aan projecten - zoals schematisch weergegeven in bijlage 1 - bekeken wordt, vallen twee zaken op: zowel voor de harde kern jongere als voor de oudere (18+) jongeren zijn zeer minimaal projecten

aanwezig. Slechts twee van de vijftientig acties hebben betrekking op jongeren die ouder zijn dan 18 jaar en slechts vier projecten zijn gericht op de harde-kern jongeren.

De verdeling over preventieve, repressieve en (re)socialiserende maatregelen lijkt wel evenwichtig.

Het kwantitatieve bereik van de algemene preventieve projecten is goed te noemen. Een groot deel van de scholen werkt aan deze projecten mee, waardoor de meeste schoolgaande jongeren ook bereikt worden.

Preventieve en repressieve projecten voor een specifieke groep zoals Buitenschoolse opvang plus en Jongeren op straat hebben echter een beperkter bereik. In totaal stromen er in BSO+ projecten ongeveer 35 jongeren in en worden in Jongeren op straat op dit moment 4 groepen jongeren daadwerkelijk bereikt.

Mede doordat de projecten 'Kies maar' en 'Pretty woman' op typische 'meisjesdelicten' zijn gericht, is de verdeling over jongens en meisjes evenwichtig te noemen. Gezien het feit dat in de projecten die gericht zijn op de individuele jongere ongeveer de helft van de ingestroomde jongeren van etnische afkomst is, lijkt ook de verdeling Nederlandse en etnische jongeren evenwichtig te noemen. Extra aandacht voor de groep jongeren van etnische afkomst blijft echter zowel binnen bestaande projecten als door het opzetten van nieuwe, op de doelgroep gerichte, projecten nodig.

Conclusie

De dekking van de maatregelen over de onderscheiden doelgroepen lijkt in 1997 redelijk evenwichtig. Alleen voor de harde kern jongeren en jongeren boven de 18 is het aanbod aan projecten minimaal te noemen.

Aandachtspunten voor 1998:

- *Over het algemeen zijn de lopende projecten kwalitatief goed. Voor een daadwerkelijk effect op de jeugdcriminaliteit is het echter noodzakelijk dat in de toekomst meer jongeren bereikt worden.*

2.8 Algemene resultaten

In 1997 is de concrete uitvoering van het Jeugd en Veiligheidsbeleid in Utrecht op gang gekomen. Er zijn verschillende projecten die rechtstreeks voor jongeren zijn, gestart. De resultaten hiervan zijn echter pas in de loop van 1998 bekend. Bovendien zijn veel projecten op dit moment nog zeer kleinschalig, waardoor het bereik van de jongeren te wensen overlaat.

Projecten gericht op de interne organisatie van de betrokken partners die in 1996 gestart zijn, zijn over het algemeen in 1997 afgerond. Hiermee zijn goede resultaten behaald. Zo is het percentage meldingen van processen verbaal door de politie aan de Raad voor de Kinderbescherming gestegen van 17% naar 90%. Ook is de doorlooptijd van taakstraffen binnen het Officiersmodel met 85 dagen bekort.

Belangrijkste verworvenheid in 1997 is evenwel de uitvoering van de monitor Jeugdproblematiek en het Jong Utrechts Peil. De enorme verbetering in de informatiepositie die daarmee gerealiseerd is, vormt een goede basis voor de vaststelling en evaluatie van het Jeugd en Veiligheidsbeleid in de toekomst.

3 Algemene ontwikkelingen

3.1 Inleiding

In het kader van de voortgangsrapportage Jeugd en veiligheid Utrecht 1996 en de voortgangsrapportage Jeugd en veiligheid in de vier grote steden zijn zowel in juni 1997 als in oktober 1997 gesprekken gevoerd met de leden van de werkgroep Jeugd en Veiligheid Utrecht. Daarin kwamen met name vragen aan de orde als:

- Hoe heeft de samenwerking tussen de verschillende partijen zich in 1997 ontwikkeld?
- Hoe heeft de samenhang in het programma zich in 1997 ontwikkeld?
- Hoe heeft de regierol van de gemeente zich in 1997 ontwikkeld?
- Wat is het algemene oordeel van de sleutelinformanten over de voortgang en ontwikkeling van Jeugd en veiligheid in 1997?

Op deze vragen zal in dit hoofdstuk achtereenvolgens worden ingegaan. Per onderdeel wordt de voortgang in 1997 geschetst en worden - waar mogelijk - aanbevelingen voor de komende jaren gedaan.

3.2 Samenwerking

De uitgangspunten van Jeugd en veiligheid in Utrecht zoals die zijn vastgelegd in het actieprogramma 1996, zijn ook bepalend geweest voor de invulling van het jaarprogramma 1997. Centraal daarbij staat het principe dat elke Utrechtse jongere een toekomst verdient. Samenwerking en afstemming tussen de betrokken organisaties is daarbij van wezenlijk belang.

Reeds in 1996 waren alle sleutelpersonen met betrekking tot de samenwerking binnen de werkgroep Jeugd en Veiligheid positief. Het programma en de samenwerking binnen de werkgroep hebben zowel in 1996 als in 1997 bijgedragen aan het wederzijds begrip tussen de verschillende partners en aan een meer open communicatie. Het - in 1996 nieuwe - contact op beleidsniveau heeft zich in 1997 geïntensiveerd en er worden nadrukkelijker *samen* nieuwe projecten bedacht. Toch geven enkele sleutelinformanten aan dat er nog steeds niet altijd zicht is op de reguliere taken van de andere partners. Bovendien 'moeten de partijen nog leren over de schutting heen te kijken': men is over het algemeen kritisch over projecten van *anderen* en men werkt nog steeds vaak ad-hoc en voor zich.

In 1996 heeft de werkgroep zich met name gericht op het beter leren kennen van elkaar en het opbouwen van onderlinge contacten. In 1997 zijn deze contacten gebruikt om tot een meer integrale en gezamenlijke aanpak van de jeugdcriminaliteit te komen. Toch blijft dit ook voor volgende jaren een punt van aandacht: het is belangrijk dat het vertrouwen in elkaar de komende jaren vergroot wordt en dat de verschillende partners (nog) beter zicht krijgen op elkaars reguliere werkzaamheden en daarmee op de (on)mogelijkheden per organisatie.

3.3 Samenhang

De samenhang tussen de verschillende projecten van Jeugd en Veiligheid heeft in 1997 meer vorm gekregen. Er wordt binnen de werkgroep steeds meer gekeken naar wat de jeugd aan de projecten heeft en op welke

schakel van de keten van Schuyt een project betrekking heeft. Bovendien is de verdeling van de projecten over de verschillende doelgroepen en over de aard van de projecten - repressief, preventief, curatief - op dit moment evenwichtig te noemen. Door gebruikmaking van de wijknetwerkstructuren wordt daarnaast het bereik van de jongeren steeds beter.

Wel wordt door de sleutelinformanten aangegeven dat het nodig is om ook op wijkniveau tot een meer gezamenlijke aanpak te komen: vaak heeft men op *projectniveau* geen zicht op de andere partners binnen de wijken. In 1998 is dan ook samen met Wijk Jongeren Perspectieven het programma jeugdbeleid 1998 opgesteld, waarin meer samenhang wordt aangegeven en waardoor duidelijkheid en structuur binnen het beleid zijn toegenomen. Dit nieuwe actieplan heeft duidelijkheid geschapen tussen WJP en Jeugd en Veiligheid. Knelpunt daarbij is wel dat de drang om te vernieuwen binnen wijken soms groot is, terwijl in het kader van Jeugd en Veiligheid het consolideren van bestaande maatregelen belangrijker wordt geacht.

Daarnaast zijn er zorgen bij enkele sleutelinformanten om individuele projecten als 'Jongeren op Straat'. De indruk bestaat dat de coördinatie en samenhang binnen dit soort wijkprojecten te wensen overlaat. Het is dan ook wenselijk om de inhoud van deze projecten zodanig af te stemmen dat de projecten onderling beter vergelijkbaar worden en dat de projecten aansluiten op het reguliere aanbod in de wijken. In dit kader wordt ook aangegeven dat het zicht op het reguliere aanbod van de jeugdhulpverlening en politie binnen de wijken beter kan: de indruk bestaat dat dit aanbod niet in alle wijken gelijk is en dat het aanbod - door onder andere bezuinigingen - per jaar verandert. Dit reguliere aanbod zou in de ogen van enkele sleutelinformanten dan ook meer synchroon en consistent moeten zijn om een goede aansluiting met projecten Jeugd en Veiligheid te kunnen realiseren.

Enkele sleutelinformanten geven aan dat het moeilijk te beoordelen is of 'oude' (WJP)projecten gestopt moeten worden. De *samenhang* in de wijken wordt namelijk wel beoordeeld, maar er is geen structuur om dit te begeleiden. De *kwaliteit* van de projecten is daardoor moeilijk te beoordelen. Duidelijk is in ieder geval dat er meer structuur in de wijkprojecten moet komen zodat deze meer gelijkvormig en synchroon uitgevoerd kunnen worden.

Met de komst van de jeugdmonitor en het Jong Utrechts Peil heeft men tenslotte een basis gecreëerd waarop 'witte plekken' in het beleid kunnen worden opgespoord en de doelen in 1998 concreter gesteld kunnen worden. Daarbij is het van belang dat verschillende sleutelinformanten aangeven geen behoefte te hebben aan vernieuwing, maar wel aan verbetering van bestaande methoden. De aansluiting tussen de wijken en de centrale stad blijft daarbij echter moeilijk doordat eenieder daar zijn eigen beleid voert. Binnen Jeugd en Veiligheid wordt daarbij de wens geuit om grotere projecten op centraal niveau te starten. Daarnaast wordt aangegeven dat thema's meer landelijk zouden moeten worden vastgesteld, waardoor het beleid in de verschillende steden meer synchroon ontwikkeld kan worden.

Het is noodzakelijk om in 1998 en volgende jaren de (verbeterde) samenhang in het programma te waarborgen. Inmiddels kan beschikt worden over een duidelijker procedure voor het beoordelen van nieuwe projecten, waarbij echter een goede communicatie binnen de werkgroep en met de wijken van groot belang blijft. Daarnaast is het essentieel dat er - op basis van de Jeugdmonitor en het Jong Utrechts Peil - meer zicht komt vanuit de werkgroep op de inhoud van de verschillende projecten en eventuele 'witte vlekken' binnen het programma.

Tenslotte kan er in de volgende jaren meer specifiek aandacht besteed worden aan arbeid en scholing voor jongeren met justitie- en politie-contacten. Op dit gebied zijn immers in 1997 goede bedoelingen uitgesproken, maar is er weinig actie ondernomen.

3.4 Regierol van de gemeente

In 1997, na een start die in de voortgangsrapportage 1996 als rommelig getypeerd wordt, is de organisatie tot rust gekomen. In 1996 gaven alle sleutelpersonen aan redelijk tevreden te zijn over de wijze waarop de gemeente haar regierol vervulde. Enkele sleutelpersonen geven aan dat de gemeente duidelijk in haar regierol is gegroeid het afgelopen jaar. Alle partners worden goed betrokken in de werkgroep; de rol van de gemeente is niet dwingend, maar eerder zoekend samen met de partners. Gevolg daarvan is wel dat enkele partners de regie nog steeds als te vrijblijvend ervaren; men is van mening dat het scherper aanspreken van elkaar wenselijk is. Leden van werkgroep moeten zich in de ogen van de sleutelinformanten namelijk meer verantwoordelijk gaan voelen voor totale programma, ook op uitvoeringsniveau. Daarbij geeft de gemeente aan dat leden van de werkgroep ook meer projecten zouden moeten 'trekken'.

Ook in 1997 concluderen enkele sleutelinformanten dat de gemeente iets sturender zou mogen optreden; het is immers van belang dat de samenhang behouden wordt. De betrokken partners zouden door de gemeente gewezen moeten worden op hun verantwoordelijkheden in het kader van de projecten.

In 1996 was een algemeen knelpunt dat er geen duidelijke procedure was om nieuwe projecten te beoordelen. Projecten werden ad-hoc en per vergadering besproken. In 1997 is dit veranderd waardoor op een tweetal vaste momenten in het jaar nieuwe projecten worden beoordeeld, op basis van vooraf gestelde adviezen vanuit de gemeente. Wel is er nog steeds weinig zicht op andere projecten dan die waar de organisatie zelf mee bezig is.

Één van de sleutelpersonen geeft aan dat veel partijen binnen de werkgroep op hun eigen terrein een regierol vervullen. Dit maakt het lastig voor de gemeente om het beleid van de verschillende partners op elkaar af te stemmen. Bovendien hebben met name de justitiële partners bevoegdheden op hun eigen terrein die boven de bevoegdheden van de gemeente uitstijgen. Toch is men van mening dat de gemeente vanuit de projectgedachte feller zou moeten zijn op criteria van projecten en het behouden van een goed overzicht over de verschillende projecten en hun samenhang. Er zijn in 1997 namelijk wel meer procedures en protocollen ingesteld, maar nog geen criteria voor projecten. Inmiddels is men overigens wel gestart met het uitzetten van de beleidslijnen voor 1999, waarbij veel aandacht wordt besteed aan gezamenlijkheid en samenhang.

De stroomlijning van de intake-procedure voor nieuwe projecten wordt door alle partners toegejuicht. De nieuwe werkwijze komt volgens de geïnterviewden het overzicht op de samenhang tussen de projecten zeker ten goede. Bovendien is door de verbeterde informatiebasis meer zicht op de problematiek ontstaan, waarbij het overigens wel essentieel is om deze gegevens ook inhoudelijk te gebruiken bij het vaststellen van beleidsprogramma's in komende jaren.

Het is in de komende jaren van groot belang om de verbreding van het beleid Jeugd en Veiligheid in goede banen te leiden. Over de rol van de wijken moet goed worden gecommuniceerd naar de andere deelnemers.

3.5 Overall-oordeel Jeugd en Veiligheid 1997

Het algemene oordeel van de sleutelpersonen over het programma jeugd en Veiligheid 1997 is dat het langzaam maar gestaag vorm begint te krijgen. Sterke punten vindt men de onderling goede verhoudingen en de verbeterde samenwerking tussen de verschillende partners. Communicatie over de totale voortgang van het project en ieders rol daarin, blijft echter van groot belang.

Duidelijk is dat in 1997 de aanloopproblemen van 1995/1996 zijn overwonnen en dat het proces inmiddels behoorlijk op gang is gekomen. Het aantal projecten is in 1997 nog niet groot, maar het aanbod is wel meer concreet voor jongeren. Daarnaast is in 1997 de informatiepositie met betrekking tot jeugdcriminaliteit door de jeugdmonitor en het Jong Utrechts Peil aanzienlijk verbeterd.

Tenslotte is het programma 1998 in goede samenwerking vastgesteld en dit programma voorziet dan ook in een betere samenhang en een groter bereik van de doelgroep, mede doordat de uitvoering van de meer op jongeren gerichte projecten in 1997 en 1998 daadwerkelijk van start is gegaan.

Bijlage 1

Projecten Jeugd en Veiligheid Utrecht 1997

Cluster A: **Verbeteren schoolklimaat en schoolprestaties**

School en veiligheid
Jeugd en School

Samen thuis op school
Buitenschoolse opvang plus
de Pijl
de Gevel

Cluster B: **Bevordering kansen op werk**

Demontageproject
Uitbreiding taakstraffen

Cluster C: **Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten**

Uitbreiding Halt

Snel en consequent reageren op strafbare feiten:
Beschrijving diensten en producten RvK
Haalbaarheidsonderzoek en deskundigheidsbevordering
Verbeterde infohuishouding politie

Jongeren op straat Noord
Jongeren op Straat Noordoost (Eagle II)
Jongeren op Straat Keerpunt

Marco Polo Team

Vroegtijdige signalering van jongeren die delinquent gedrag
vertonen: inrichten nieuw meldsysteem

Snelle uitvoering werk- en leerstraffen in officiersmodel

Stelselmatige daderaanpak van de Reclassering Nederland

Cluster D: **Grote variatie in straffen**

Project Forten/de Baanbreker

Winkeldiefstal-preventieproject 'De Winkel'

Cluster E: **Klantgerichte hulpverlening**

Pretty Woman

Project 13

De projecten uit het onderdeel snel en consequent reageren in cluster C zijn - gezien het feit dat ze betrekking hebben op organisatorische aspecten - niet onder te brengen in het schema. Deze drie projecten worden derhalve onderstaand apart beschreven.

- **Haalbaarheidsonderzoek en deskundigheidsbevordering.**

Doel: afstemming werkzaamheden jeugdbeleid tussen de betrokken partners en voorstellen formuleren voor deskundigheidsbevordering.

Doelgroep: contactambtenaren politie, OM en RvK en politie-medewerkers.

Kosten: 70.400 gld.

Resultaat: nog niet bekend, beoogd is plan van aanpak.

- **Beschrijving producten en diensten Raad voor de Kinderbescherming**

Doel: inzicht verwerven in de mogelijkheden van hulp- en steunbegeleiding en de mogelijke inzet bij zwaardere delicten.

Doelgroep: niet van toepassing

Kosten: uit regulier budget

- **Verbeterde informatiehuishouding politie**

Doel: meer mogelijkheden creëren tot snel en consequent reageren en vroegtijdig signaleren, door opzetten van een geautomatiseerd registratiesysteem. De politie is op dit moment niet in staat om op adequate wijze signalen van een kind te registreren om zodoende het kind in zijn gedrag te kunnen 'volgen', te combineren en te analyseren.

Doelgroep: jongeren vanaf zeer jeugdige leeftijd tot 18 jaar. Kosten:

320.000 gld. Resultaat: project is op schema in eerste fase, nog te vroeg voor conclusies. Eerste evaluatie in juli 1998.

Toelichting bij het schema: bij enkele projecten zit er een overlap in doelgroep en/of aard van het project (bijvoorbeeld preventief en resocialiserend). Deze projecten worden in het schema één maal volledig omschreven in de meest passende 'cel' en worden in andere passende cellen (cursief) genoemd.

Doelgroep 0-12 jaar: acties Utrecht

	RISICOGROEP	FIRST-OFFENDERS	LICHT-CRIMINELEN	HARDE KERN
PREVENTIEF	<p>Buitenschoolse opvang + (BSO): WJP project Huiswerkklas + in Overvecht. Doelgroep: 6 Marokkaanse jongeren 10-15 jaar, vaste groep. Kosten: 50.000 gld. Resultaat: begin 1997 is voorbereid en werkwijze gekozen. In oktober 1997 van start, wordt trouw bezocht. Schoolresultaten zijn verbeterd. Schakel: school, vrije tijd.</p> <p>Samen thuis op school (BSO): buitenschoolse opvang Marokkaanse jongens (BSO +) die risico lopen op leefgebieden thuis, school, vrije tijd. Bereik doelgroep: nu 5 jongens, daarna 15. Kosten: 94.754 gld. In 1998 gestart, nog geen resultaat bekend. Schakel: thuis, vrije tijd, school.</p> <p>De Gevel (BSO): buitenschoolse opvang Marokkaanse jongens. Bereik: 18 jongens. Kosten: 65.000 gld. Resultaat: minder klachten overlast uit buurt. Jongens ontwikkelen zich positief.</p> <p>De Pijl(BSO): buitenschoolse opvang jongens en meisjes. Bereik: 10 kinderen. Kosten: 70.000 gld. Resultaat: nog niet bekend.</p> <p><i>School en veiligheid: zie risicogeugd 12-18 jaar, preventief</i></p>			
REPRESSIEF				
(RE)SOCIALISEREND	<p><i>Samen thuis op school: zie risicogeugd 0-12, preventief</i></p> <p><i>De Gevel: zie risicogroep 0-12, preventief</i></p>			

Doelgroep 12-18 jaar, acties Utrecht

	RISICOGROEP	FIRST-OFFENDERS	LICHT-CRIMINELEN	HARDE KERN
PREVENTIEF	<p><i>Samen thuis op school</i> <i>De Gevel</i> <i>De Pijl</i> <i>Buitenschoolse opvang +</i> <i>(zie risicogroep 0-12, preventief)</i></p> <p>School en veiligheid: verbeteren van schoolklimaat door preventieve maatregelen. Doelgroep: alle schoolgaande jongeren (inclusief basisscholen). Kosten: 400.000 gld. Resultaat: evaluatie loopt nog. Schakel: basisschool-voortgezet onderwijs</p> <p>Jeugd en school: pilotproject verminderen onveiligheid op en rond één school (Deltacollege). Doelgroep: leerlingen, personeel, ouders en buurtbewoners. Kosten: 132.000 gld. Resultaat: project loopt goed, definitieve evaluatie volgt nog. Schakel: school</p> <p>Pretty woman: hulpverlening en preventie voor meisjes die in prostitutie dreigen te raken of geraakt zijn. Omvang: 27 meisjes. Kosten: 190.853 gld. per jaar. Resultaat: hulpverlening is net gestart, dus nog geen resultaat.</p> <p>De Winkel/Kies maar: jongeren bewust maken van gevolgen van winkeldiefstal, door lessen op VBO/Mavo. Omvang: klassikaal onderwijs in gemengde klassen 12-15 jaar. Kosten: 68.865 gld. Resultaat: beoogd is kennis, attitude en gedrag. Evaluatie zomer 1998. Schakel: school, vrije tijd</p>	<p>Keerpunt: wijkgerichte jeugdhulpverlening (Kanaleneiland), verbetering situatie jongeren in hun leefgebieden. Doelgroep: first-offenders 12-18 jaar. Kosten: JeV+WJP 115.000 gld. Waarvan WJP 20.000 gld. Resultaat: groot bereik, minder recidive onder first-offenders. Schakel: thuis, school, vrije-tijd.</p> <p>Inrichten nieuw meldsysteem politie: Uitvoering signalering en voorlichtingstaak RvK verbeteren, door vroegtijdige aanmelding van kinderen met een procesverbaal door de politie. Hierdoor kan de RvK door hulpverlening recidivisme verminderen. Doelgroep: 12-18 jarigen met een procesverbaal. Kosten: 110.000 gld. Resultaat: aantal aanmeldingen is gestegen van 17% naar ongeveer 90%.</p>	<p>Jongeren op straat: terugdringen overlast groepen jongeren door 'plan van aanpak' per groep, welzijn en politie in Zuilen (Utrecht Noord West). 28 groepen in beeld, 4 aangepakt. Kosten: 240.000 gld. per jaar. Looptijd nog te kort voor alle groepen, bij 4 aangepakte groepen resultaat positief. Schakel: vrije tijd.</p> <p>Eagle II: is per 1 januari 1997 gestart onder de naam Jongeren op straat Noordoost. Doel is het terugdringen van overlast door jongeren. Gestart is met een onderzoek in de wijk, vervolgens activiteiten gericht op de jongeren (kennen en gekend worden, ontmoetingsplek, voetbalwedstrijden) en de buurt (schoonmaakacties) die als doel hebben de communicatie tussen buurt en jongeren te verbeteren. Doelgroep: ongeveer 100 jongeren in de wijk, met name (Marokkaanse) jongens. Kosten: 70.000 gulden Resultaat: nog steeds activiteiten, communicatie verbeterd, probleembeheersing is beter. Schakel: vrije tijd</p>	

Doelgroep 12-18 jaar vervolg	RISICOGROEP	FIRST-OFFENDERS	LICHT CRIMINELEN	HARDE KERN
REPRESSIEF		<p><i>Jongeren op straat: zie licht-criminelen, preventief</i></p> <p>Uitbreiding Halt: Aanvullende subsidiëring aan bureau Halt voor uitbreiding capaciteit en dienstenpakket. Het betreft dus geen project. Kosten: 30 cent per inwoner. Resultaat: inmiddels is een vacature bij Halt vervuld en is gedurende het jaar voorlichting gegeven op scholen en in buurthuizen.</p>	<p><i>Jongeren op straat: zie licht-criminelen, preventief</i></p> <p>Snelle uitvoering officiersmodel: verkort doorlooptijd opleggen taakstraffen. Doelgroepbereik: 100%. Kosten: eigen budget RvK. Resultaat: gemiddelde doorlooptijd met 85 dagen bekort. Schakel: -.</p>	<p>Uitbreiding taakstraffen: vanuit taakstraffen aanbod creëren voor (harde kern) jongeren waarbij doorstroom naar regulier werk doel is. Omvang doelgroep onbekend. Gewenste doelbereik: 25 jongeren per jaar. Kosten: onbekend. Project is in 1997 opgezet, pas recent van start gegaan; nog geen resultaten. Schakel: arbeidsmarkt.</p> <p>Demontageproject: werkgelegenheid creëren harde kern jongeren. Project is in 1997 voorbereid, gaat in 1998 van start.</p> <p><i>Snelle uitvoering officiersmodel: zie licht-criminelen, repressief</i></p>
(RE)SOCIALISEREND	<p><i>Jongeren op straat: zie licht-criminelen, preventief</i> <i>Samen thuis op school: zie 0-12 risicogroep, preventief</i> <i>De Gevel: zie 0-12 jaar risicogroep, preventief</i></p>	<p><i>Jongeren op straat: zie licht-criminelen, preventief</i></p> <p>Project 13: hulpverlening aan minderjarige meisjes die uit prostitutie zijn gehaald, ontwikkelen methodiek, ontwikkelen netwerk voorzieningen. Doelgroep: ca. 140 meisjes. Bereik 1997: 20 meisjes. Doelbereik: 30 meisjes per jaar. Kosten gemeente: 86.173 gld. Hulpverlening is nog niet afgesloten, dus nog geen resultaten bereikt. Schakel: arbeidsmarkt/vrije tijd</p> <p><i>Marco Polo Team: zie licht-criminelen, resocialiserend</i></p>	<p><i>Jongeren op straat: zie licht-criminelen, preventief</i> <i>Project 13: zie first-offenders, resocialiserend</i></p> <p>Marco Polo Team: overlast jongeren terugdringen door hen in team te laten optreden als voorbeeld in wijk. Doelgroepbereik: 15 jongeren. Kosten: 125.000 gld. per jaar. Resultaat: jongeren in team veroorzaken geen overlast/criminaliteit meer. Schakel: vrije tijd.</p>	<p><i>Uitbreiding taakstraffen: zie harde kern, repressief</i></p>

Doelgroep 18-24 jaar, acties Utrecht

	RISICOGROEP	FIRST-OFFENDERS	LICHT-CRIMINELEN	HARDE KERN
PREVENTIEF	<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief</i>			
REPRESSIEF		<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief</i>	<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief</i>	<p>Stelselmatige daderaanpak: Het terugdringen en zo mogelijk voorkomen van criminaliteit gepleegd door stelselmatige daders door een combinatie van dwang en hulpverlening, bemiddeling en begeleiding gericht op motivering, scholing etc. Doelgroep: jongeren die meerdere delicten hebben gepleegd. Kosten: 257.000 over drie jaar. Resultaat: nog niet bekend.</p> <p>De Forten/de Baanbreker: Tewerkstelling van veroordeelde personen in plaats van gevangenisstraf. De reclassering wil het project verder uitbouwen, met name naar verdere arbeidstoeleidingen. Kosten: 100.000 gld. Resultaat: nog niet bekend.</p>
(RE)SOCIALISEREND	<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief Marco Polo Team: zie 12-18 licht-criminelen, resocialiserend</i>	<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief Marco Polo Team: zie 12-18 licht-criminelen, resocialiserend Pretty Woman: zie 12-18 risicogroep, preventief</i>	<i>Jongeren op straat: zie 12-18 licht-criminelen, preventief Marco Polo Team: zie 12-18 licht-criminelen, resocialiserend Pretty Woman: zie 12-18 risicogroep, preventief</i>	